

Fælleseje med eller uden fællesråde?

Det er spørgsmålet, som jeg gerne vilde stille til dem, der hævder princippet: fælleseje.

Fælleseje er jo nemlig nu det bestående. Det er her i Danmark reglen, hvorunder ethvert nyt ægtepar går ind — stiltiende (o: dersom der ikke sluttet ægtepagt). Men dette bestående fælleseje er forbundet med mandens *eneråde*. Når — for at bruge et udtryk af fru *Agnes Gjørling* (se dennes artikel i Kv. og Samf. Maj 1890) — „de kvinder, som ere opdragne til selvstændig virksomhed og véd, hvad det er at arbejde“, gifter sig, *råder* de ikke længer selv over, hvad de ejede inden ægteskabet, saa lidt som over, hvad de kommer til at eje under dette. Det gør manden. Den eneste undtagelse heri giver loven af 7. Mai 1880. Tilfalder der saaledes hustruen noget ved arv, da er det alene manden, som nu, efter denne ret, *råder* derover. Jeg kan ikke tro, at man virkelig ønsker, at manden frændeles retslig skal være *enerådig* over fællesejet.

Fælleseje med fællesråde — det er vist nok, hvad de, der taler fællesejets sag, ønsker. Og deri er jeg aldeles enig med dem. Det er ægteskabets ideal i økonomisk henseende. „Det findes af sig selv i et godt ægteskab“. Disse fru A. G.'s ord om fælleseje alene, kan godt udvides til at gælde idealet: fælleseje med fællesråde. Og dersom loven kunde skabe idealet, gjaldt det kun at affatte en lov af dette indhold, ifald det var muligt.

Men for det første kan loven ikke *skabe* idealet, men kun *lægge til rette* eller forberede midlerne eller vejen — hvad man nu vil kalde det — saaledes at den størst mulige tilnærmelse til idealet lettes.

For det andet anser jeg — og mange med mig — det for en uløselig opgave at affatte en lov paa grundlag af „fælleseje med fællesråde“. Hvad vil dette nemlig sige? At ingen af ægtefællerne skal have ret til at råde over noget af fællesejet, uden at begge er enige derom. Men — som justitsminister Nellemann sagde allerede den 28. februar 1876 i Folketinget — en mand kan virkelig ikke altid have sin kone ved siden af sig, når det gælder at underskrive en veksels eller sælge en ko til den eller den pris (således omtrent var me-